2. UPORABA

NAČIN DELOVANJA: Sredstvo PRESTOP je fungicid na podlagi mikroorganizmov, ki vsebuje dehidrirane žive spore in micelij glive *Clonostachys rosea* sev J1446, prisotne tudi v naravnih talnih ekosistemih. Rastlinam neškodljiva gliva se naseli in razmnožuje na površini korenin, listov in stebel gojenih rastlin. Z odvzemanjem življenjskega prostora in hranil tekmuje s talnimi patogeni, povzročitelji bolezni, in rastline tako ščiti pred njihovim škodljivim vplivom.

NAVODILO ZA UPORABO:

NAČIN UPORABE: Sredstvo se uporablja kot preventivni kontaktni fungicid v zaščitenih prostorih na/v:

- **sejančkih in sadikah vrtnin, zelišč in okrasnih rastlin** ter **potaknjencih zelišč in okrasnih rastlin** za zatiranje povzročiteljev **padavice sadik in koreninskih gnilob**, povzročenih z glivami iz rodov ***Pythium* spp., *Fusarium* spp., *Rhyzoctonia* spp. in *Phytophthora* spp.**:
    - v odmerku 200-500 g na m^3 kot dodatek rastnemu substratu (pred sajenjem), pri čemer je dovoljeno eno tretiranje substrata, ali
    - v odmerku 5-10 g na 1-2 litra vode (v 0,5% koncentraciji) na 1 m^2 z zalivanjem ali škropljenjem; v enem rastnem ciklusu so dovoljena največ 4 tretiranja s fitofarmacevtskimi sredstvi na podlagi tega mikroorganizma, ki se jih ponavlja v 3 do 4 tedenskih razmikih.
- **sejančkih in sadikah vrtnin ter okrasnih rastlin** za zatiranje povzročiteljev **padavice sadik in koreninskih gnilob**, povzročenih z glivami iz rodov ***Pythium* spp., *Fusarium* spp., *Rhyzoctonia* spp. in *Phytophthora* spp.**:
    - v odmerku 200-250 g na 1000 rastlin preko kapljičnega namakanja, po presajanju ali sajenju rastlin v lončke, ali
    - z zalivanjem rastnega substrata posajenih rastlin v 0,5% koncentraciji, pri čemer veljajo naslednje orientacijske vrednosti:

Volumen koreninske grude (premer lonca)	Volumen (L) 0,5% suspenzije za 1000 rastlin	Odmerek sredstva (g), potreben za 1000 rastlin
100 mL (6 cm)	4 do 10	20 do 50
250 mL (9 cm)	10 do 25	50 do 125
500 mL(11 cm)	20 do 50	100 do 250
1 L (14 cm)	40 do 100	200 do 500

V enem rastnem ciklusu so dovoljena največ 4 tretiranja s fitofarmacevtskimi sredstvi na podlagi tega mikroorganizma, ki se jih ponavlja v 4 do 6 tedenskih razmikih.

- **vrtninah in zeliščih** za zatiranje **črne stebelne gnilobe (*Didymella lycopersici*)** v odmerku 100 g na 20 L vode (v 0,5% koncentraciji) za 1000 rastlin oziroma v

največjem odmerku 10 kg sredstva na ha (1 g sredstva na m^2). Škropi se stebelno osnovo in vse poškodovane dele rastlin. Prvo tretiranje se izvede neposredno ali čimprej po presajanju ter najkasneje po odstranjevanju listov s ciljem zaščite poškodb povrhnjice. V enem rastnem ciklusu so dovoljena največ 4 tretiranja s fitofarmacevtskimi sredstvi na podlagi tega mikroorganizma, ki se jih ponavlja v 3 do 4 tedenskih razmikih.

- **<u>sejančkih in sadikah vrtnin, zelišč in okrasnih rastlin</u>** ter **<u>potaknjencih zelišč in okrasnih rastlin</u>** za zatiranje **sive plesni (*Botrytis cinerea*)** v odmerku 5-10 g na 1-2 litra vode (v 0,5% koncentraciji) na m^2 s škropljenjem. Škropi se stebelno osnovo in vse poškodovane dele rastlin. Prvo tretiranje se izvede neposredno ali čimprej po presajanju ter najpozneje po odstranjevanju listov s ciljem preprečitve poškodb povrhnjice. V enem rastnem ciklusu so dovoljena največ 3 tretiranja s fitofarmacevtskimi sredstvi na podlagi tega mikroorganizma, ki se jih ponavlja v 3 do 4 tedenskih razmikih.

- **<u>jagodah</u>** za zatiranje **sive plesni (*Botrytis cinerea*)** v odmerku 6 kg na ha ob porabi 1200 L vode oziroma v 0,5% koncentraciji. Tretira se trikrat zaporedoma v cvet, prvič v začetku cvetenja, drugič sredi cvetenja in tretjič ob zaključku cvetenja.

OPOZORILA:
Sredstvo se uporablja preventivno. Pri uporabi sredstva je potrebno upoštevati časovne intervale od/do uporabe fitofarmacevtskih sredstev in drugih snovi.
(Imetnik registracije potrebne časovne intervale navede na etiketi sredstva.)

Odsvetuje se:
- mešanje sredstva v rezervoarju z drugimi sredstvi,
- uporabo sredstva v rastnih substratih, v katere se bodo sadili neukoreninjeni potaknjenci,
- ponovno rabo vode za namakanje ali zalivanje, kateri je bilo predhodno že dodano sredstvo PRESTOP.

PRIPRAVA ŠKROPILNE BROZGE: Sredstvo se uporablja v obliki vodne suspenzije. Odmerek sredstva je treba med mešanjem dodati v manjšo količino vode in mešati, da nastane enakomerna suspenzija brez grudic, nato se z vodo dopolni rezervoar do polnega volumna. Sredstvo se uporablja s škropljenjem, zalivanjem, kapljičnim namakanjem ali neposrednim dodajanjem v rastni substrat. Dodajanje sredstva v namakalne sisteme poteka preko mešalnega tanka ali injekcijske črpalke. Pri brezvodnem mešanju sredstva s substratom je potrebna enakomerna razporeditev po celotnem volumnu substrata.

FITOTOKSIČNOST: Sredstvo ni fitotoksično za gojene rastline, na katerih je registrirano za uporabo.

KARENCA: Karenca za vrtnine, zelišča in jagode je 1 dan; za sadike, potaknjence in sejančke vrtnin ter zelišč je zagotovljena s časom uporabe; za okrasne rastline karenca ni potrebna.

MEŠANJE: Sredstvo se ne meša s fitofarmacevtskimi sredstvi ali koncentriranimi hranilnimi raztopinami.

MEJNA VREDNOST OSTANKOV: Mejne vrednosti ostankov v oziroma na živilih in kmetijskih pridelkih za aktivno snov *Clonostachys rosea* sev J1446 so določene s predpisi o mejnih vrednostih ostankov v oziroma na živilih in kmetijskih pridelkih.

3. NEVARNOST ZA ZDRAVJE LJUDI IN OKOLJE

Sredstvo PRESTOP se **ne razvršča**.

Sredstvo PRESTOP se **označi** kot:

Piktogrami GHS: /
Opozorilne besede: /
Dodatne informacije o nevarnosti:
EUH401 Da bi preprečili tveganja za ljudi in okolje, ravnajte v skladu z navodili za uporabo.
Vsebuje *Clonostachys rosea* sev J1446. Mikroorganizmi lahko povzročijo alergijski odziv.
Fitofarmacevtskega sredstva ne smejo uporabljati ljudje z oslabljenim imunskim sistemom in tisti, ki se zdravijo z zaviralci imunskega odziva.
Previdnostni stavki - splošno:
P102 Hraniti zunaj dosega otrok.
Previdnostni stavki - preprečevanje:
P261 Preprečiti vdihavanje prahu in razpršila.
P270 Ne jesti, piti ali kaditi med uporabo tega izdelka.
P280 Nositi zaščitne rokavice, zaščitno obleko in zaščito za obraz.
Previdnostni stavki - odziv:
P362+P364 Sleči kontaminirana oblačila in jih oprati pred ponovno uporabo.
Previdnostni stavki - shranjevanje: /
Previdnostni stavki - odstranjevanje:
P501 Odstraniti vsebino/posodo pri pooblaščenem zbiralcu ali odstranjevalcu nevarnih odpadkov in odpadne embalaže.
Dodatni stavki:
SP 1 S sredstvom ali njegovo embalažo ne onesnaževati vode. Naprav za nanašanje ne čistiti ali izplakovati v bližini površinskih voda. Preprečiti onesnaženje preko drenažnih in odtočnih jarkov na kmetijskih zemljiščih in cestah.

Imetnik registracije oziroma zastopnik je dolžan, da nevarnost in sestavo sredstva vidno označi na etiketi in v navodilu za uporabo. Oznake za nevarnost sredstva na etiketi mora imetnik registracije oziroma zastopnik uskladiti z vsakokratnimi spremembami v zakonodaji, odločitvami pristojnih organov Evropske unije za razvrščanje, novimi spoznanji in manjšimi spremembami, ki nastanejo po izdaji te odločbe. Imetnik registracije oziroma zastopnik mora o spremembi obvestiti Upravo Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

OPOZORILA: Pri tretiranju je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se upošteva predpise s področja varovanja voda.

VARSTVO PRI DELU: Pri rokovanju s koncentriranim sredstvom, mešanju škropilne brozge, polnjenju in čiščenju rezervoarja ter med pripravo škropilne mešanice in tretiranjem v zaščitenem prostoru (rastlinjaku) mora delavec uporabljati primerne zaščitne (nitrilne) rokavice, zaščitno obleko (delovni kombinezon), trpežno obutev ali gumijaste škornje, zaščito za oči (očala) in zaščito za dihala (maska/polmaska tipa FFP3 ipd.).
Med tretiranjem v zaščitenem prostoru (rastlinjaku) mora delavec uporabljati primerne zaščitne (nitrilne) rokavice, primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice), zaprte čevlje in zaščito za dihala (maska/polmaska tipa FFP3 ipd.).
Pri stiku s tretiranimi rastlinami mora delavec uporabljati primerne zaščitne (nitrilne) rokavice, primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice), zaprte čevlje in zaščito za dihala (maska/polmaska tipa FFP3 ipd.).

DELOVNA KARENCA: Vstop delavcev na tretirano površino oz. v tretiran zaščiteni prostor je dovoljen, ko se škropivo posuši.

PRVA POMOČ IN MEDICINSKI UKREPI OB NEZGODI:
Splošni ukrepi: Prizadeto osebo se umakne iz kontaminiranega območja na svež zrak ali v dobro prezračen prostor, se jo zavaruje pred mrazom oziroma vročino, ter se ji zagotovi osnovne življenjske funkcije. Takoj se pokliče zdravnika in se mu pokaže originalno embalažo in/ali navodilo za uporabo sredstva.
Pri vdihavanju: Ravnati se je treba v skladu s splošnimi ukrepi.
Stik s kožo: Odstrani se kontaminirano obleko in obutev, kožo se temeljito umije z vodo in milom. V primeru draženja kože se takoj poišče zdravniško pomoč. Pred ponovno uporabo je potrebno delovno obleko oprati.
Stik z očmi: S palcem in kazalcem se razpre veki prizadetega očesa in oko temeljito izpere s počasnim curkom s čisto mlačno vodo. Odstrani se kontaktne leče, če jih prizadeta oseba ima in če se to lahko stori brez težav. Nadaljuje se z izpiranjem. Če draženje ne preneha, se je treba posvetovati z zdravnikom ali okulistom.
Pri zaužitju: Usta se spere z vodo, prizadeti naj popije do 2 dl vode. Takoj se pokliče zdravnika. Ne izziva se bruhanja. Nezavestnemu se ne daje piti ničesar, niti se mu ne izziva bruhanja. Če je možno, se zdravniku predloži navodila za uporabo.
Medicinski ukrepi: Zagotoviti in vzdrževati je treba osnovne življenjske funkcije. Želodca se ne izpira, razen če tako svetuje Center za zastrupitve (Center za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ). Živalsko oglje in salinično odvajalo se daje le, če tako svetuje Center za zastrupitve (Center za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ). Zdravljenje je simptomatično in podporno. O specifičnem protistrupu in specifičnih ukrepih se je treba posvetovati s Centrom za zastrupitve (Centrom za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ).